

Type tiltak	Eksempler på tiltak/vilkår	Tilskuddssats
<p>Gammel kulturmark og biologisk mangfold</p>		
<p>Tiltak som etablerer, restaurerer, utbedrer og skjøtter gammel kulturmark, herunder gammel slåtte- og beitemark. Områder som allerede er registrert i Miljødirektorates naturbase vil prioriteres først.</p> <p>Formål:</p> <p><i>Ved å ta vare på de gamle slåtte- og beitemarkene tar en samtidig vare på artsmangfold (biologisk mangfold)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skjøtselsplan • Årlig skjøtselsplan skal være i tråd med drift på arealet som har ført til artsmangfold • Redusere oppslag av trær • Fjerning av store trær • Bruk av beitedyr og type beitedyr i bestemte tidsrom • Sen slått for at blomster skal få rekke å frø seg • Fjerning av gras etter slått • Fjerning av kvist etter rydding • Velge type trær som får stå igjen etter rydding til ly for beitedyr • Ingen bruk av plantevernmidler • Lite eller ingen gjødsling • Arealene skal holdes åpne ved beiting/slått i en periode på minimum 10 år • For leieareal kreves skriftlig avtale • Ev. nytt gjerde rundt arealet skal være varig gjerde om nødvendig med gjerdeklyv 	<p>Inntil 100%</p>

Kulturminner og kulturmiljø i jordbrukets kulturlandskap

Tiltak som øker tilgjengelighet og opplevelser i jordbrukets kulturlandskap gjennom kunnskapsformidling og visuelt

Formål:

Ta vare på gamle tradisjoner, historie og kultur ved å legge til rette for opplevelser og kunnskapsformidling

- Dokumentasjon knyttet til tradisjoner, steder og stedsnavn, spesielle hendelser og tro for videreformidling til allmennheten
- Bevaring ev. istandsetting av kulturminner, herunder steingjerder
- Ivareta verneverdige bygninger, gårdstun, hustufter m.m, utløe, koier og kvernhus etter antikvariske metoder og prinsipper
- Områder rundt kulturminner skal skjøttes og vedlikeholdes

Inntil 70 %

Forurensingstiltak

Tiltak som reduserer risikoen for erosjon på jordbruksarealer og forurensing fra jordbruket til jord, luft og vann

Formål:

*Redusere risikoen for forurensing fra jordbruket.
Redusere risikoen for erosjon på jordbruksarealer*

- Plan for målbar og synlige resultater
- Hydrotekniske tiltak, herunder graving av åpne kanaler til erstatning for eksisterende lukka avløp, tiltak som forhindrer bekkeløp fra å erodere jordbruksareal
- Rensetiltak som fangdammer og miljøtilplanting
- Andre tiltak som reduserer tap av næringsstoffer til jord, luft eller vann og som ivaretar miljøet ut over det som kan forventes av vanlig jordbruksdrift

Inntil 70 %

Planleggings – og tilretteleggingsprosjekt

Tiltak som har stor kunnskapsverdi, opplevelsesverdi, eller bruksverdi og som øker tilgjengeligheten og opplevelser i et større område eks. grend eller vassdrag

Formål:

Gir en helhetlig miljøgevinst innenfor et kulturlandskapsmiljø på tvers av eiendomsgrenser

- Søker må oppfylle vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket mv. §§ 2 og 3 eller § 4
- Det skal legges frem rapport og regnskap på planarbeid
- Flere aktører samarbeider og det utarbeides en konkret plan for arbeidet
- Planen viser spesielle utfordringer rettet mot ei grend eller et vassdrag og som ved prosjektet vil gi miljøgevinst i kulturlandskapet på tvers av eiendomsgrenser
- Har tydelige målsettinger for miljøet i jordbrukets kulturlandskap
- Har høy grad av opplevelsesverdier innenfor dette
- Legge til rette for skjøtsel og istandsetting av kulturmiljøer, inkl. biologisk arts mangfold, bygninger, minner og tro som knytter seg til grenda eller vassdraget
- Åpne opp for allmennheten, både i form av rekreasjon og friluftsliv, opplevelser til fots
- Knytte sammen sti eller turveinnett i tilknytning til gamle ferdselsårer, viktige linjedrag i landskapet og forenkling av adkomst mellom kulturlandskap og naturlandskap og som

Inntil 100 %

	<p>gir gode helhetlige løsninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferdselsårer og stier skal merkes med informasjonsskilt og veivisere og ha en vedlikeholdsplan • Behov for parkeringsplass kan vurderes 	
--	---	--

Generelle vilkår

I § 3 i forskriften står følgende:

Tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskuddberettiget produksjon på landbrukseiendommen, og som oppfyller vilkårene i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløysertilskudd i jordbruket § 2 og § 3 eller § 4. Det må foreligge tillatelse fra landbrukseiendommenes eier til gjennomføring av prosjekt eller tiltak som nevnt i denne forskriften § 4 og § 5.

Det kan ikke innvilges tilskudd til prosjekt eller tiltak på landbrukseiendommer som eies og drives av stat, fylke eller kommune med mindre tiltaket er et fellestiltak der en eller flere tilskuddsberettigede landbrukseiendommer er med.

Søker må oppfylle vilkår i forskrift 1. juli nr. 791 om gjødslingsplanlegging. Det skal føres journal over plantevernmidler som brukes, med opplysninger om navn på plantevernmiddelet, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Søker må videre har kart over jordbruksarealene foretakene til enhver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften.

Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

Dersom arealene er leid bort, må søker likevel kunne dokumentere at vilkårene i første og tredje ledd er oppfylt.

Det kan settes vilkår for innvilgning av tilskudd til det enkelte prosjekt og tiltak. Frist for gjennomføring av prosjekt etter § 4 og tiltak etter § 5 er 3 år fra hvert tilskudd ble innvilget, med mindre kommunen har satt en kortere frist ved innvilgelsen av søknaden. Kommunen kan etter søknad forlenge gjennomføringsfristen, men ikke ut over 5 år fra tilskuddet ble innvilget.

I kommentarene til forskriften presiseres det hvem som kan søke tilskudd:

*Tilskudd kan innvilges til **foretak** der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen, og som oppfyller vilkårene i PT-forskriften § 2 og § 3 eller § 4.*

Med forskriftsendring fra 1.1. 2017 kan eier som leier ut alt areal søke SMIL-tilskudd hvis leietaker driver en produksjon på landbrukseiendommen som utløser

PT-tilskudd. I tillegg til å oppfylle § 2 Grunnvilkår, må foretaket oppfylle § 3 Tilskudd til husdyrhold eller § 4 Tilskudd til jordbruksareal.

Søker må være registrert i Enhetsregisteret. Eier eller leietaker må drive en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommens areal på søknadstidspunktet.

*Så lenge disse vilkårene er oppfylt, er det ikke noe krav at søker, eller leietaker i de tilfeller eier har leid bort arealet, mottar produksjonstilskudd og avløysertilskudd i jordbruket. **I de tilfeller der eier har leid ut alt areal, er det heller ikke noe krav til hvilken næring eiers foretak driver så lenge leier driven en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen.***

Eier som leier ut alt areal kan søke SMIL-tilskudd hvis leietaker driver en produksjon på landbrukseiendommen som utløser PT-tilskudd.

Dersom søker ikke eier landbrukseiendommen som tiltaket skal gjennomføres på, må det foreligge tillatelse fra landbrukseiendommens eier til å gjennomføre tiltaket. Tillatelsen bør være skriftlig.

Nærmere om tilskudds-prosenten

På grunn av at de økonomiske midlene er avgrensa kan gode prosjekt få avslag. Disse står fritt til å søke om tilskudd neste år.

Etter forskriften kan det gis tilskott inntil 70 % til kulturlandskapstiltak og forurensingstiltak. For planleggings- og tilretteleggingstiltak og tiltak som tar vare på og legger til rette for biologisk mangfold (gammel kulturmark), kan det gis tilskudd med inntil 100 %.

Tilskuddsprosenten kan variere etter følgende prinsipp:

- Tiltak av stor allmenn, kulturell- og kunnskapsverdi med liten mulighet for inntekt vil normalt få høy tilskuddsprosent.
- Fellestiltak vil normalt få større tilskuddsprosent enn enkelttiltak.